

зречення земного, на нелюбові до “світу і того, що в світі”. Християнський пацифізм не здатний виступити мотиватором Перемоги – він не може бути ідеологією навіть воїна світла у боротьбі з силами вселенського зла, оскільки при цьому все ж належить застосовувати меч.

ЛІТЕРАТУРА

1. Манжул Віктор. Протестантизм в Україні 2014 року. Події, тенденції, виклики, перспективи. В: РІСУ - Релігійно-інформаційна служба України. 06.01.2015. URL: https://risu.ua/protestantizm-v-ukrajini-2014-roku-podiji-tendenciji-vikliki-perspektivi_n72365 (дата звернення: 12.04.2023 р.)
2. Церква в умовах війни. Позиція протестантів. В: РІСУ - Релігійно-інформаційна служба України. 22.09.2014. URL: https://risu.ua/cerkva-v-umovah-viyni-roziciya-protestantiv_n107213 (дата звернення: 12.04.2023 р.)
3. Черенков Михайл. Евангельские протестанты в условиях войны: кем быть, что делать?. В: Релігія в Україні. 1.09.2014. URL: <https://www.religion.in.ua/main/bogoslovyia/26726-evangelskie-protestanty-v-usloviyax-vojny-kem-byt-chno-delat.html> (дата звернення: 12.04.2023 р.)

ОСОБЛИВОСТІ ФОЛЬКЛОРИЗАЦІЇ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ У СОЦМЕРЕЖІ «ТІКТОК»

Панкевич Ілона Володимирівна

магістрант

*Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

Фольклоризація – це процес і результат переробок і переосмислення творів літературного походження як фольклорних текстів, поширення їх за законами усної народної творчості.

Найпродуктивнішим простором побутування і подальшого творення чи фольклоризації текстів на сьогодні є інтернет. Це обумовлено можливістю інтернету швидко зберігати та поширювати інформацію як персонально обраним співрозмовникам, так і колу потенційно зацікавлених користувачів, завдяки чому мутують старі жанри та виникають абсолютно нові [1, с.1]. Маклухан охарактеризував взаємодію користувачів інтернету метафорично картиною великого села.

В умовах глобалізації фольклоризація пісенних текстів є значно поширенішим явищем, ніж фольклоротворення. За О. Кузьменко, фольклоризовані тексти – це такі, які мають ознаки синтетизму, колективне творення й «масштабне засвоєння» тексту, некнижний шлях передачі,

шаблонність будови, лексико-стилістичного наповнення й образної системи, індивідуально-типове трактування переживань суб'єкта, вагома роль оцінювального аспекту.

Для нашого дослідження ми обрали пісні, які популярні у соцмережі «Тікток», оскільки вона є однією із найбільш використовуваних молоддю на сьогодні. Крім того, єдиним матеріалом цієї соцмережі є короткі відео (тривалістю від 15 сек до 3 хв). Завдяки алгоритмам тіктоку певні відео можуть за короткий проміжок часу набути шаленої популярності [5, с. 247]. Їх основний конструкт, на якому базуються тренди, фонові пісні, можуть стати настільки відтворюваними, що набувають змісту певного концепту. Завдяки колективному переосмисленню ті чи інші пісні фольклоризуються.

Пісенні тести можуть фольклоризуватися за рахунок того, що в інтернеті репрезентовані соціальні групи людей різних вікових категорій, національностей та груп інтересів, тож алгоритмічна вибірковість у створенні груп, де можуть побутувати тексти, сприяє подальшій абсорбції пісенного матеріалу, його осмисленню та відтворенню чи, іноді, перетворенню [3, 98]. Потенційно фольклоризовані твори з'являються як вияв бажання самореалізації окремих користувачів, їх думок, стереотипів чи улюблених трендів, що отримує відгук у серцях інших завдяки типовості, тоді завданням реципієнтів стає не стільки створення чогось нового, скільки поширення й популяризація вподобаного контенту [4, с. 6]. Таким чином відбувається «масове засвоєння» пісенних текстів. Ще одним із завдань фольклору є поширення важливих знань через різні інформаційні платформи. Це демонструє особливу здатність фольклору бути надзвичайно чутливим до різних соціальних подій [2, с.]. Тому ми можемо вважати фольклорними не всі поширені тексти, а лише ті, які певним чином відгукуються на різні соціальні події.

Синкретичність форми пісень обумовлена тим, що у цих відео поєднуються візуальний та аудіальний компоненти. Тобто певні шаблонні ситуації, які обігрують користувачі візуально, демонструючи епізоди зі свого життя, міміку чи текстове повідомлення, підкріплюються пісенним супроводом, формуючи обмежену групу мотивів, де текст супроводжуючої пісні буде актуальним і доречним.

Шаблонність фольклоризованих текстів полягає у тропях та образному наповненні. Типовими для обраного нами пласту пісень є концепти матері, воїна, маленького ворога, війни, перемоги, щастя, дому, України – усі вони репрезентують трагедію війни та досвід її проживання, часто суголосний із повстанськими чи козацькими піснями. У цих текстах перегукуються образи вогню, місяця, птахів, квітів. Серед класичних художніх засобів у багатьох піснях наявні рефрени, епітети, метафори, порівняння, риторичні запитання.

Приклад фольклоризованої пісні – «Стефанія» гурту KALUSH, із якою знято 337,5 тис. відео. Серед проведеного нами опитування щодо 5 пісень, котрі якимось чином репрезентують війну, із 200 респондентів 71 згадав цю пісню.

Найпопулярнішим став уривок із приспіву: «Стефанія мамо, мамо Стефанія / Розквітає поле, а вона сивіє / Заспівай мені, мамо, колискову / Хочу ще почути твоє рідне слово». У ньому наявний образ матері-берегині. Серед художніх засобів присутні риторичне звертання «заспівай мені, мамо, колискову», метафора «розквітає поле», сталий епітет «рідне слово». Зважаючи на відтворюваність та наявну тяглисть фольклорної традиції у змісті тексту пісні, ми робимо висновок, що «Стефанія» гурту KALUSH – пісня з високим рівнем фольклоризації.

Підсумовуючи, можемо ствердити, що на сучасному етапі розвитку фольклору активний процес фольклоротворення й фольклоризації відбувається в інтернеті, а саме у соцмережі «Тікток», де пісні, наповнені шаблонними фольклорними образами, мотивами та тропами, набувають частоті відтворюваності і стають своєрідними репрезентантами війни для певних користувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Blank Trevor J. Folklore and the Internet: The challenge of an ephemeral landscape. *Humanities* 7(2), 2018. – p. 50.
2. Labashchuk O. – Reshetukha T. – Derkach H. – Kushnir O. – Hrytsak N. COVID-19 Vaccination and Ukrainians: Myths, Memes and Narratives. *oksana labashchuk – tetiana reshetukha – halynaderkach – oksana kushnir – natalya hrytsak. Český lid* 109, 2022. – p. 463–486
3. Kõiva M., Vesik L. Contemporary Folklore, Internet and Communities at the beginning of the 21st Century. *Media & Folklore: Contemporary Folklore IV*, 2009. – p. 97–117.
4. Melnikova O. et al. Internet communication: Architecture and typology of digital folklore. In: *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*. IOP Publishing, 2020. – p. 012212.
5. Wei T., & Wang X. A Historical Review and Theoretical Mapping on Short Video Studies 2005–2021. *Online Media and Global Communication*, 1(2), 2022. – p. 247–286.
6. Кузьменко О. І. Стрілецька тема в народній прозі про Першу світову війну. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2009. – 296 с., іл.